ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

Орган Цэнтральнага і Менскага Комітэтаў Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 35 (41?) Нядзеля, 27 сакавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

Над Кітаем усходзіць сонца вызваленьня.

Кантонскае рэволюцыйнае войска на шляху перамог.

Маладыя рабочыя і сяляне Беларусі палка вітаюць барацьбітоў кітайскай рэволюцыі.

Ведаць шляхі кітайскай рэволюцыі

Падзеі ў Кітаі гэтак шпарка разгортаюцца, што радавому чытачу часам цяжка бывае пасьпець за імі. Тэлеграф штодня прыносіць весткі аб новых перамогах: учоры Шанхай за ім Нанкін, а там недалёка і да цэнтральнай станцы Кітаю—Пекіну.

Сьвята перамогі Кітайскай рэволюцыі зьяўляецца і нашым сьвятам.

Старшыня Кантонскага Ўраду

Мы рады таму, што рабочыя і сяляне Кітаю вызваліліся ад гвалту і зьдзекаў рэакцыі

Мы рады таму, што далучыўся яшчэ адзін чатырохсотмільлёны атрад, поруч з Саюзам Савецкіх Рэспублік будзе змагацца за соцыялізм.

Мы рады таму, што па сусьветнаму імпэрыялізму нанесен яшчэ адзін моцны верны ўдар.

Комсамол Беларусі разам з рабочымі сялянамі ўсяго сьвету сачыў за Кітайскімі падзеямі.

Нам, комсамольцам, асабліва трэба ведаць аб Кітаю таму, што мы зараз ў СССР жывем ў пэрыодзе, калі непасрэднай узброенай барацьбы у нас амаль няма. Мы працягваем справу сусьветнай рэволюцыі будуючы сацыялізм ў СССР і ўзмацняючы яго.

Але гэта яшчэ не гаворыць аб тым, што мы не павінны цікавіцца сусьветным рэволюцыйным рухам. Мы не маем права адарвацца ад сусьветнага пролетарыяту, як змагаецца за сваё вызваленьне, бо тады мы былі-бы не комуністымі, не інтэрнацыялістамі, а абмяжаванымі нацыяналістамі, якія ня хочуць ведаць аб тым, што робіцца паза іх носам.

Далёкі Кітай нам блізкі, бо там змагаюцца рабочыя і сяляне з гвалтам, з прымусам. Большасьць таварышоў з нашага саюзу пра гнёт і прымус ведаюць з газэт і кніжак, бо ў нашым жыцьці мы ужо гэткіх здарэньняў ня бачам. Але крык і стогны сусьветнага пралетарыяту, які змагаецца з сваёй буржуазіяй, з рэакцыяй і імпэрыялізмам мы добра чуем.

Мы яго чуем, бо гэтыя-ж самыя імпэрыялістыя ўсё яшчэ думаюць аб тым, каб і наш СССР разграміць, каб і у нас зноў як і пры буржуазіі запанаваў гвалт. Калі кітайскія працоўныя масы змагаюцца за сваё нацыянальнае вызваленьне, дык яны гэтым самім робяць і нашу справу, бо яны аслабляюць сілы сусьветных імпэрыялістых.

На нашаму прыкладу працоўныя масы Кітаю стварылі свой нацыянальна-рэволюцыйны ўрад, сваю рэволюцыйную армію з камісарамі політаддзеламі.

Комуністычная партыя Кітаю, якая мае больш 12.000 членаў, адыгрывала вялікую ролю ў справе організацыі працоўных. Гэта яна узьняла Шанхайскі пролетарыят супроць рэакцыйных генэралаў, гэта яны яго організоўвае да новых перамог.

Зараз, калі падзеі ў Кітаі гэтак вялічэзна разгортваюцца, абавязак кожнага комсамольца ведаць аб тым, што там робіцца, каб на практыцы кітайскай барацьбы яшчэ больш усьвядоміць сабе ролю і значэньне рэволюцыйнай барацьбы, прыгнечаных народаў для свайго вызваленьня, да нашай і сусьветнай рэволюцыі.

Галоўныя сілы кітайскай рэволюцыі

Лік чл. компартыі ў 1924 г. 900 ч.
„ „ 1925 г. 4000
„ „ 1926 г. 12000

Больш позьніх даных у нас зараз няма, але бясспрэчна, што лік партыі бесперарыўна расьце.

Сярод усіх комуністычных партый прыгнечаных імпэрыялістымі краін, кітайская компартыя займае зусім асаблівае становішча. Згуртоўваючы пролетарскія масы, якія ўпяршыню пачынаюць організавацца, яна ўлівае іх у агульны паток нацыянальна-рэволюцыйнага руху, што надасьць яму нябачаную да гэтага часу сілу. Дзякуючы гэтаму, яна іграе кіруючую ролю ўсюды, дзе барацьба супроць замежнага імпэрыялізму праводзіцца сур'эзна. Кітайская рэволюцыя можа атрымаць рашучую перамогу толькі ў тым выпадку, калі на зьмену буржуазіі і інтэлігэнцыі ўзьнімецца рабочая кляса, якая адна толькі і можа ў саюзе з сялянствам закончыць рэволюцыю. Гістарычная заслуга кітайскай компартыі ў тым, што яна зьяўляецца перадавым змагальнікам за гэты рэволюцыйны саюз і ўсім сілам, якія ідуць проці пашырэньня рэволюцыі, ставіць рашучае супраціўленьне ўсяго пролетарыяту.

Гэта задача вызначае і тактыку кітайскай компартыі. У сучасны момант яна таму ўваходзіць у склад кітайскай рэволюцыйнай партыі **Гоміндан** і ў ёй усімі сіламі падтрымлівае **левае** крыло. Таму яна ў барацьбе супроць імпэрыялістаў яднае вакол сябе ня толькі профэсыянальна-організаваных рабочых, але і унівэрсытэцкую моладзь. Таму першая яе задача—заваяваньне сялянскіх мас, якім Гоміндан зьвяртае мала ўвагі.

Разам з організацыяй рабочых мас і абаронай інтарэсаў усіх пластоў працоўнага насельніцтва, партыя праводзіць таксама бязьлітасную барацьбу супроць розных кітайскіх генэралаў, якія зьяўляюцца агэнтамі замежных імпэрыялістаў. І ўсюды, апроч Кантону, компартыя праськедуецца з боку рэакцыйных генэралаў.

Кітайскі комсамол—верная апора КІМ'у.

Кітайскі комсамол вырас за апошнія два гады ў магутную, моцную організацыю і з поўным правам можа назвацца адным з лепшых міравых саюзаў, уваходзячых у КІМ.

Да мая 1925 году Кітайскі комсамол налічваў ня больш 2500 членаў, большасьць якіх складалася з студэнтаў. Кітайскае студэнцтва рэзка адрозьніваецца ад эўропэйскага. Калі ў Эўропе студэнцтва ў масе рэакцыйна, дык у Кітаі, якраз наадварот—студэнцтва прадстаўляе з сябе рэволюцыйны авангард, які змагаецца ў першых шэрагах нацыянальна-вызваленчага руху.

Але зараз комсамол Кітаю змог значна павялічыць процант рабочай моладзі, які цяпер у Саюзе дасягае 45 проц.

Кітайскі комсамол зараз ужо ведае, што асноўная апора у яго працы маса пролетарскай моладзі. За апошні час удалося дасягнуць значнага павялічэньня актыўнасьці рабочага маладняка.

30-га мая 1925 году, дзень шанхайскіх растрэлаў рабочых, быў днём пералому ў жыцьці Кітайскага комсамолу. З гэтага часу ён пачынае хутка іці ўгору, павялічваючы сваю організацыю кольксна і паляпшаючы якасна.

Цяпер Кітайскі комсамол налічвае 15 тысяч сяброў. Рост ня спыняецца, ён з кожным днём павялічваецца.

Комсамолу прыходзіцца вельмі цяжка ў вярбоўцы новых членаў. У большасьці моладзь кітайская няпісьменная. Значыць нельга карыстацца друкаванымі матар'яламі, прыходзіцца пасылаць вусных агітатараў, а гэта ў большасьці выпадкаў рызыкоўна.

Але і гэта ня спыняе кітайскіх рэволюцыянэраў—яны ідуць на фабрыкі, гутараць з маладымі рабочымі, заклікаюць іх змагацца.

Сам. Чэрна.

Уздым Кітайскай рэволюцыі.

Увага пролетарыяту Саюзу Савецкіх Рэспублік, таксама як і працоўных усяго сьвету зараз накіравана ў далёкі Кітай, там, дзе распачалася адна з вялікіх у сьвеце рэволюцый.

Чатырохсотмільённы кітайскі народ, які дзесяцёхгодзьдзямі цярпеў гнёт і прымус сваіх мілітарыстых і чужаземных імпэрыялістых, зараз вышаў на шырокі рэволюцыйны шлях.

Сусьветны імпэрыялізм быў упэўнены у тым, што Кітай з яго рук ніколі ня вырвецца, што ланцугі гэтак абкружылі Кітай, з якіх ён ніколі ня выблытаецца.

Чаму-ж ён так думаў?

Дзяржава, ці праходны калідор

Ніколі ня трэба думаць, што буржуазія гэткая дурная, што нічога не разумее, а вось рэволюцыянэры гэткія разумнікі, што буржуазію за нос водзяць. Буржуазія разважаючы, што яна Кітай закабаліла на заўсёды, вось на чым грунтавалася: ужо шмат гадоў, як Кітай, як суцэльная дзяржава ня існуе. У кожнай провінцыі (вобласьці) ёсьць свае губэрнатары, якія трымаюць свае войска, утрымліваюць надаткі, складаюць свае кіраўніцтвы гэтак, як ім уздумаецца.

Ніхто з гэнэралаў так званаму цэнтральнаму ўраду, які сядзіць у Пэкіне амаль не падначальваецца. Зусім слушна, што цэнтральны урад ніякім аўтарытэтам не карыстаецца, а кожнаму губэрнатару хочацца быць яшчэ большым асэсарам. Як-жа гэта зрабіць? Трэба пайсьці вайной на суседа, але для вайны-ж трэба гро-[illegible]

Тут на дапамогу губэрнатарам, якія у большасьці зьяўляюцца генэраламі, прыходзяць замежныя імпэрыялістыя, якім гэтак найбольш лёгка ўзяць генэралаў у свае рукі. Гэтак і вышла: генэралу Чжан-Цзо-Ліна грашыма дапамагала Японія, У-Пэй-Фу—Англія, Сун-Чуан-Фану—Амэрыка і г. д.

„Сабакам і кітайцам уваход забаронены“.

Гэткая шыльда вісела да апошняга часу ў цэнтры кітайскага гораду Шанхаю пры ўваходзе ў Гарадзкі сад.

Вось да чаго даходзілі зьдзек «цывілізаваных» ангельцаў. Рабочы прымушан быў працаваць па 16-17 гадзін у суткі за самую нізкую аплату, якая ўсё роўна неакуратна выплачвалася.

Пераважная частка кітайскай прамысловасьці знаходзіцца ў руках чужаземцаў. Найбольш значная эксплёатацыя ў тэкстыльнай прамысловасьці, дзе працуюць жанчыны і дзеці.

Чужаземныя банкіры апуталі Кітай сеткаю ўсялякіх абавязкаў. 25 проц. усіх прыбыткаў Кітаю ўходзіць на выплату толькі процантаў па ўсім пазыкам. Гэтыя грошы галоўным чынам бяруцца з сялянства і рабочай беднаты, у той час, як гэтыя грошы даваліся ўсякім рэакцыйным генэралам, каб разграміць кітайскую рэволюцыю.

Апрача вялізных прывілей, згодна якіх чужаземцы зьявіліся поўнымі гаспадарамі ў кітайскай народнай гаспадарцы, яны яшчэ для сябе ўстанавілі асобныя суды, кіраўніцтва, уласную паліцыю.

Адна з галоўных вуліц Шанхая.

Гаміндан вядзе паднявольных

Рабочыя і сяляне Кітаю шмат разоў у паўстаньнях шукалі выйсьця за свайго становішча, але ўсе яны канчаліся няўдала. Рэакцыя аказвалася заўжды мацнейшай і перамагала.

Толькі сем месяцаў таму назад пачалі зьбівацца мары працоўных мас Кітаю. Рэволюцыя, прыладзіўшы свае сілы ў Кантоне, як сьлед падрыхтаваўшыся, выступіла ў паход на мілітарыстаў, каб зжыцьцявіць загад нябошчыка свайго правадыра Сун-Ят-Сэна—разграміць мілітарыстычных [illegible] дзяржаву, каб яна была роўная з усімі дзяржавамі сьвету.

Пачаўшы так званы **Паўночны паход**, кантонцы мелі ў сваім загадваньні тэрыторыю, на якой жылі 90 мільёнаў насельніцтва.

Найперш прышлося сустрэцца з адным з лепшых кітайскіх генэралаў—У-Пэй-Фу, які меў вялізнае, добра абучанае і ўзброенае войска. Не патрабавалася нават вялікіх напружанасьцяў з боку кантонцаў, як яны да шчэнту разьбілі гэту лепшую армію, захапілі тэрыторыю з цэнтрам у Ханькоў—які калісь першы узьняў сьцяг рэволюцыі ў 1911 годзе, які мае вялізны пролетарыят і буйную індустрыю.

Захапленьне Ханькоў—гэта было першай вялізнай перамогай рэволюцыі. Рабочыя Ханькоў з вялікай урачыстасьцю спаткалі войска рэволюцыі. Гэта быў першы доказ таго, што армія мае глыбокія карэньні ў пластох пролетарыяту.

Не пасьпелі кантонцы пакончыць з У-Пэй-Фу, як яму на дапамогу прышоў другі рэакцыйны генерал Сун-Чун-Фан. Для кантонцаў стварылася вельмі небясьпечнае становішча. Прышлося, не адпачыўшы ад першых суровых баёў, сутыкнуцца з новымі сьвежымі сіламі. Завязаліся гарачыя баі пад гарадамі Нанчань і Цзю-Цзян. Гэтыя гарады шмат разоў пераходзілі з рук у рукі, шматкратныя атакі не змаглі вырашыць лёс гэтых апорных пунктаў. Нарэшце, перашоўшы да кантонцаў, частка Сун-Чуан-Фанаўскага флёту вырашыла бойкі ў карысьць рэволюцыі. Гэты генэрал быў таксама разьбіты і яго дэмаралізаванае войска, якое цэлымі дэвізіямі пераходзіла на бок рэволюцыі, пачало адкатвацца к Шанхаю і Нанкіну.

Тут на зьмену гэтаму войску прышло войска генэрала Чжан-Цзун-Чана з Шандунскай провінцыі, якое лічыцца найлепшым войскам, але і ім не ўдалося стрымаць пераможны наступ рэволюцыі і 19-га сакавіка ім прышлося пакінуць Шанхай, бо адтуль іх выгналі паўстаўшыя рабочыя і наступаючае войска нацыянальна-рэволюцыйнай кантонскай арміі.

У чым сіла рэволюцыі?

За ўвесь час так званага Паўночнага паходу ня было яшчэ выпадкаў, каб рэволюцыйнаму войску прышлося калі небудзь адступіць пад прымусам рэакцыйнага войска. Чым гэта тлумачыцца?

У гэтым сакрэт спэцыфічнай рэволюцыйнай стратэгіі. На кожным кроку свайго прасоўваньня ўперад рэволюцыйнае войска атрымлівае дапамогу ад насельніцтва тых вёсак і гарадоў, праз якія даводзіцца праходзіць. Звычайна сялянскія і рабочыя паўстаньні дапамагаюць кантонцам з большым посьпехам біць рэакцыянэраў.

Вось дзе захаваны сакрэт, асобная сіла.

Калі-б ня было ў Кітаі чужаземнага імпэрыялізму, мілітарысты ніводнага дню не падтрымаліся. Імпэрыялісты даюць грошы, узброю, а як патрэбна і жывую сілу, каб ударыць па рэволюцыйнаму войску.

Гэткім парадкам у задачы рэволюцыйных элементаў кітайскага вызваленчага руху павінна было ўвайсьці: суровая барацьба з мілітарыстамі.

Разгледзім тыя сілы, з якімі рэволюцыі, якая больш моцныя позіцыі заваявала на Поўдню Кітаю ў Кантоне, прышлося дзейнічаць.

У пачатку грамадзянскай вайны у Кітаі ў 1924 годзе Сун-Ят-Сэн у аднэй з сваіх дэклярацый пісаў: «Калі ў 1911 годзе рэволюцыя у Кітаі пакончыла з манчжурскім самадзяржаўем, мэты рэволюцыі ня былі ажыцьцёўлены таму, што ёй перашкодзіў кітайскі мілітарызм, якога падтрымоўваў замежны імпэрыялізм. Калі мы жадаем закончыць справу рэволюцыі, дык перш за ўсё мы павінны зьнішчыць мілітарызм і імпэрыялізм. Наша партыя (Гаміндан) ня раз указвала, што мілітарыстыя, якія прабуюць аб'яднаць Кітай праз дапамогу замежнага імпэрыялізму, абавязкова пацерпяць няўдачу... Гаміндан прапануе склікаць нацыянальны збор, галоўнай задачай якога будзе аб'яднаньне нашай бацькаўшчыны».

Мы прывялі гэтую вялікую вытрымку дзеля таго, каб чытач уявіў сабе, чаму, вядучы супроць аднаго (напрыклад мілітарыстаў), рэволюцыйнае войска адначасова ўдарае і па імпэрыялізму.

Калі-б ня было ў Кітаі чужаземнага імпэрыялізму, мілітарысты ніводнага дню не падтрымаліся. Імпэрыялісты даюць грошы, узброю, а як патрэбна і жывую сілу, каб ударыць па рэволюцыйнаму войску.

Працяг у чарговым нумары.

На новых рэйках працы.

— Якое конкрэтнае кіраўніцтва патрэбна.—Вопыт вытворчага вечару Слуцкай ячэйкі саўгандслужачых.—Як упаўнаважаны па друку Розін распаўсюджвае кніжкі сярод вясковай моладзі.

Пановаму, пажывому.

Мы не перастаём казаць аб пераходзе на новыя рэйкі працы, аб ажыўленьні нашай працы, аб конкрэтным кіраўніцтве, аб перадачы вопыту. Ці ёсьць у нас ўжо дасягненьні ў гэтай галіне? Вопыт працы некаторых нашых буйнейшых організацыйй даказвае нам гэта.

Перш за ўсё хлапцы дабіліся конкрэтнага пляну працы, бесшаблёных «узмацніць», «правесьці» і г. д. Пляны бюро ячэек сталі стракацець словамі: «Таварышу Іванову абысьці цэх і да пятніцы скончыць абсьледваньне вучняў на прадмэт выяўленьня таго, наколькі хапае інструманту і ці ня робяць майстры перашкоды да выдачы поўнасьцю інструманты.

Амаль што ва ўсіх ячэйках зроблены кантрольныя сшыткі, дзе рэгулярна ўносяцца запісы аб працы ячэйкі, што выканана, а што не, а калі ня выканана, дык чаму. Ствараючы конкрэтны плян працы, кантроль над працай, ячэйкі прышлі да вынікаў, што трэба стала дапамагаць бюро ячэйкі і сакратару працаваць, указваючы ім, што трэба зрабіць, як зрабіць, і як ня трэба рабіць. Для гэтай мэты на некаторым ячэйкам штотыднёва склікаюцца таварыскія нарады актыву і ўсіх, хто цікавіцца працай ячэйкі.

На гэтых нарадах ня толькі таварыскі крытыкуюць сакратара за працу, але і ўказваюць яму, як лепш правесьці тое ці іншае мерапрыемства, якіх хлапцоў трэба прыцягнуць да гэтай справы, якое забытае пытаньне трэба абгаварыць зноў і г. д.

Нарэшце ячэйкі павялі рашучую бязьлітасную барацьбу з дрэннымі дакладчыкамі. Іх, як правіла, ня сталі пушчаць у ячэйкі, пры чым ячэйкі пытаюцца адна ў другой аб тым ці іншым дакладчыку. Напрыклад, дакладчык Пятроў, такога-та раёну выступаў у мінулым тыдню, у такой-та ячэйцы, і дрэнна падрыхтаваўшыся к дакладу, ня змог знайсьці падходу к хлапцам, сакратар другой ячэйкі, на якой тав. Пятроў на гэтым тыдню трэба будзе рабіць даклад, вядзе з дакладчыкам гутарку, аб чым гаварыць з хлапцамі, што зараз больш хвалюе хлапцоў.

І нарэшце, апошняе, аб чым трэба расказаць і што трэба нараіць усім нашым ячэйкам,—гэта організацыя сувязі з беспартыйнымі і масай сяброў саюзу.

Мы расказалі толькі аб некалькіх прыкладах працы камітэту і бюро ячэек па новаму, па жывому, больш конкрэтна. Гэты вопыт трэба пераняць і ўжыць у сябе ўсім нашым організацыям.

Н. С.

Кніжку ў гушчы моладзі.

Упаўнаважаны па друку Розін, паказаў першы прыклад.
(Талочын, Аршанскай акругі.).

Распаўсюджваньне кніжак—адно з мерапрыемстваў у барацьбе з хуліганствам і п'янствам, у організацыі добрага адпачынку моладзі.

Аб распаўсюджваньні кніжак гаварылася ў нас шмат: гаварылася аб гэтым на нарадзе актыву, ставілася пытаньне на нарадзе местачковых упаўнаважаных па друку, і на АПА колегіі райкому.

Покуль што за распаўсюджваньне кніжак узяўся адзін толькі ўпаўнаважаны па друку Гарбароўскай ячэйкі тав. РОЗІН.

Ён выпісвае кніжкі паўсюды, ён бярэ з сабой кніжкі пытаньнямі, дзе толькі зьбіраецца моладзь. За кароткі тэрмін ён распаўсюджыў каля 40 кніжак. Каб усе маглі пакупаць РОЗІН выбірае танныя кніжкі, адпушчае іх у крэдыт.

Моладзь больш усяго цікавіцца комсамольскімі, піонэрскімі і палітычнымі (Тараханаў—«Комсамольскім навічкам», Калесьнікаў — «Аб Комсамоле», «УКП Юныя піонэры» Каменеў—«Ленін і яго партыя» і г. д.).

У хуткім часе мы склікаем конфэрэнцыю маладых чытачоў бібліотэкі. Таксама ў нас вызначана організацыя бібліотэчнай камісіі з прадстаўнікоў ячэек і АПА райкому.

Міхась Зак.

Выпярэдніцтва па кваліфікацыі.

Хто лепш: піша протоколы, ліча на шчотах, друкуе на машынцы, разьбірае вінтоўку.
(На вытворчым вечары Слуцкай ячэйкі саўгандслужачых).

У трох пакоях адміністратыўнага аддзелу згуртаваліся комсамольцы ячэйкі саўгандслужачых. Настрой у сабраўшыхся больш ажыўлёны, чым звычайна. У чым справа?

Сёньня ячэйка організуе вытворчы вечар дзе будзе правярацца кваліфікацыя комсамольцаў-служачых.

І вось вечар начаўся.

Абвяшчаюцца заданьні: 1) Напісаць протакол мясцкому, на якім дае справаздачу экобюро ячэйкі, дзе дае справаздачу, высунуты на працу ла Мопр'у 3) Машыністкам надрукаваць паперку аб тым, каб адпаведныя органы прынялі хлапца на камандныя курсы. 4) Хто хутчэй будзе лічыць на шчотах. 5) Хто лепш знаём з вінтоўкай.

Зморшчыўшы ілбы хлапцы заскрыпелі пярыма, успаміналі як абстаіць справа ў экономкамісіі, ячэйцы МОПР'у.

Машыністкі занэрвавалі.

— Што гэта за сыстэма машынкі? Я з ёй не знаёма.

— Нам палагаецца друкаваць гатовыя паперкі, а не складаць іх самым:

Нарэшце адна рашылася паказаць прыклад. Села друкаваць. Згуртаваліся навокал хлапцы. Экзамэнуюць. Чутны рэплікі.

Нэрвуе машыністка. Яна хоча каб выходзіла чым лепш, а выходзе—наадварот. Ледзьве надрукавала.

У другой справа ідзе крыху лепш.

Камісія тут-жа падлічвае сколькі надрукавана слоў, сколькі памылак і г. д.

Хлапцы вельмі зацікавіліся разборам вінтоўкі. Узяліся за гэтую справу ўтрох. Хто лепш?

Выходзіць першы, нядаўна скончыў усеабуч. Жыва працуюць рукі, зачырванеўся хлапец. Прашло ўсяго паўтары хвілінкі і вінтоўка разабрана.

Цяпер скласьці. Спачатку справа ідзе на нік у спрунжыну, злучную планку і баявую лічынку, рукаятку затвору... як быццам-бы ўсё знаёма... але ня выходзіць.

Іранічны сьмех. Хлапца кідае ў жар. Нарэшце ўсё гатова. Склаў вінтоўку ў 6 хвілін.

Вось другі—чырвонаармеец сатаварыскай роты. Гэта спец па сваей справе. Упяршыню ён кідае шынель, хуткім поглядам ён азірае вінтоўку і пачынае. Раз, два, вінтоўка толькі трашчыць у рукох. Адна хвіліна, 15 сякундаў і вінтоўка разабрана. Адна хвіліна, 45 сякундаў і вінтоўка складзена.

Камісія прагляд зеўшы працу протаколістаў, машыністак, запісы па разбору вінтоўкі—абвяшчае сваю аўтарытэтную думку.

Урэшце—маленькая вусная газэта—гумар з жыцьця ячэйкі.

І весела і карысна правялі час.

Х—віч.

Слабы настаўнік —слабая праца

(Менск. 2-х гадовыя беларускія пэдкурсы)

Асаблівую адсталасьць ва ўсіх комсамольцаў трэба адзначыць—гэта па грамадазнаўству. Курсанты жаляцца, што дрэнная настаўніца і гэта праўда. Невядома чаму не прыслалі выкладчыцай на нашы курсы.

У занятках па некаторых прадметах перашкаджае яшчэ і тое, што няма навочных прылад. З гэтай прычыны выкладаньне, напрыклад, фізыкі, дае абсолютна мала карысьці.

Бачачы, што гэтыя недахопы нельга зьнішчыць, курсанты, асабліва комсамольцы, пасьля вакацыяў шчыра ўзяліся за вучобу. Цяпер можна адзначыць відавочны ўзрост акадэмічнай пасьпяховасьці.

Хоць цяжка, вядома, вучыцца, але можна сказаць, што яны выйдуць добра падрыхтаванымі настаўнікамі.

Юрка В.

На карабельным сьвяце падшэфніка

Лінкор „Парыская Комуна" з гонарам нясе сваё імя

На балтыцкім вакзале

Раніца 18-га сакавіка... Дзень адпачынку... Ленінград адпачывае, толькі камяніцы, што займаюць сабою цэлыя кварталы гораду, чырвонымі сьцягамі спатыкаюць і праводзяць трамвайныя вагоны.

На Балтыцкім вакзале Ленінграду спаткаліся дэлегацыі ад Бабруйскай організацыі, Слуцкай, Аршанскай, Рэчыцкай і Барысаўскай. Менская дэлегацыя выехала з Ленінграду ў Кранштат на пару дзён раней.

На пэроне чутны выкрыкі:

— Бабруйск, давайце ўсе ў адзін вагон!

— Даёш!

Бабруйская дэлегацыя самая многалюдная 65 чалавек—самая дружная і вясёлая.

Уселіся. Чарнамазы рабочы хлапец з Бабруйскага лесапільнага заводу сьмяецца:

— Слуцкая дэлегацыя пабіла ўсе свае граматы!

— Глядзі, каб твая ў цэласьці даехала.

У другой палове вагону, пад рытмічныя водклікі стальных калёс галава Бабруйскай дэлегацыі **Яшка Ізакаў**—чытае новы зборнік Зошчанкі. Уважліва слухаем, каб потым дружна пасьмяяцца..

Арыенбаум. Станцыя «вылезайка». Бабруйскім гаспадар і бацька Бабруйскай дэлегацыі—пасьпеў ужо наняць падводы, и як вылезьлі ўсе з вагону, даў загад:

— Садзісь, братва, па чатыры чалавекі і гайда!

7 вёрст да Кранштату

Падвод паусотні вышнураваліся па соннным, шчыльна ўкрытым тоўстым лёдам Фінскім заліве. Роўненька бягуць санкі. Пярэднія падводы зацягнулі «а ў верасьні месяцы».

Кожны дэлегат пільна ўглядаецца наперад, пранізвае вачыма Кранштат і Лясы Фінляндзіі, што цямнеюцца на паўночным захадзе.

Чырвонафлётцы з ««**Парыскай Комуны**», што прыехалі ў Ленінград спатыкаць дэлегацыі, тлумачаць нам:—Летам, калі ідзем у плаваньне, дык з палубы Фінляндзія відаць як на далоні...

Перад Кранштатам пазлазілі і пашлі, бо на санках далей нельга ехаць—голая зямля. ДПУ праверыла прапускі і мы накіраваліся па бязьлюдных вуліцах Кранштату на паўдзенны яго бок, дзе ўкуты лёдам і стаіць наш падшэфнік.

У казематах і кубрыках

Падыходзім да лінкору. Усе шукаюць вачыма на палубе выстраеных у роўненькія шэрагі чырвонафлётцаў. Упаўнаважаны 3-яй роты па шэфству хвалюецца:—чаму гэта маракі ня вышлі спатыкаць Беларускіх і Ленінградзкіх таварышоў? Аказалася, што каманды лінкору вывалілі на палубу роўна ў 11 гадзін, як і было ўмоўлена, а дэлегацыі прыехалі ў 12 гадзін.

— «Пачакалі, тлумачыць дзяжурны старшыня,—і разышліся. Мы ніколі ня позьнімся і не жадаем, каб другія пазьніліся».

Сходзім па ўвабранай ёлкамі і сьцягамі трапе на палубе лінкору. Каля курыльняў (ёсьць такія спэцыяльныя будкі на палубе) спатыкаюць нас маракі-комсамольцы і адлічваюць:—1-7-11-12-17-20. Першая рота, прынімай гасьцей!

Падыходзім да люку і спускаемся ўніз.

Шуменьне венцылятараў і дрыжаньне ад гэтага некаторых дробных рэчаў ашаламуцілa нас. А тут яшчэ труба загаласіла!

Сьпяшаемся ў казематы (ізаляванае памяшканьне, дзе знаходзяцца гарматы). Там вясёлыя і прыветлівыя маракі падрыхтавалі ўжо для гасьцей полудзень.

Падмацаваўшыся — пашлі аглядаць карабель...

Сьвяточны настрой нашых дэлегацыяў, ленінградзкіх тэкстыльшчыкаў (таксама трымаюць шэфства над лінкорам «П. К.»); сем'яў камандзіраў—цяжка перадаць.

* * *

На казематах і кубрыках няма ніякіх надпісаў, ніякіх адзнак, а таму як выйдзеш з «свайго» каземату, так папасьці ўжо ў яго назад досыць цяжка...

Мы шнырым па караблі і аглядаем яго. Спатыкаем камісара лінкору тав. Настусевіча.

— Ну, як вам падабаецца наш карабель?—пытаецца камісар.

Падабаецца надзвычайна, толькі блудзім у ім горш, як у Ленінградзе, «свайго» каземату не знайсьці.

Тав. Настусевіч пасьмяяўся крыху з нас і пачаў тлумачыць пабудову лінкору, пасьля чаго мы перасталі блудзіцца.

К вечару карабель увабраўся ў агнявыя алюмінацыі, а ў доме Чырвонай арміі і флёту адбывалася ўрачыстая частка сьвята.

Зьм. Павалотны.

Мы стаім на парозе лета.

(Да ўсебеларускай нарады працаўнікоў фізкультуры

У фізкультурным руху зараз яскрава выяўляецца неадпаведнасьць паміж формамі кіраўніцтва, зьместам працы і запатрабаваньнямі мас фізкультурнікаў. Гэта падцьвярджаецца цэлым шэрагам адмоўных момантаў у фізкультурным руху, бо павольны тэмп росту за лік рабочай і сялянскай моладзі, слабая самадзейнасьць унутры гурткоў, адсутнасьць высоўваньня радавых фізкультурнікаў на грамадзкую фізкультурную працу ня гледзячы на імкненьне з боку фізкультурнікаў. Слабое разьвіцьцё масавых форм працы і, нарэшце недастатковы ўдзел зацікаўленых організацый ў працы па фізкультуры зьяўляецца вынікам гэтых неадпаведнасьцяй.

Для таго, каб выжыць гэтыя недахопы, трэба:

Узмацніць працу па ўцягненьню рабочай і сялянскай моладзі ў гурткі фізкультуры, вывучаючы іх запатрабаваньні і зацікаўленасьць, прыстасаваньня да іх зьместу ўсёй фізкультурнай працы.

Ажывіць працу гурткоў, спрыяючы павышэньню самадзейнасьці гуртkоўцаў шляхам пастаноўкі пытаньняў фізкультруху на абгаварваньне самых фізкультурнікаў.

Ажыўленьне працы бюро гурткоў.

Акрамя таго, трэба прыцягваць радавых фізкультурнікаў да кіраўніцтва фізкультурнай працай, уцягваючы апошніх у практычную працу саветаў фізкультуры.

Фізкультурнікі зараз імкнуцца і хочуць праявіць сваю актыўнасьць ня толькі ў фізкультурных практыкаваньнях і спаборніцтвах. але і ў організацыйнай працы і кіраўніцтве фізкультурным рухам. Жаданьне і актыўнасьць фізкультурнікаў трэба як бы там было выкарыстоўваць у мэтах паглыблен[ня] нашай працы.

Мы стаім на парозе лета. Гэты час г[...] заўсёды спрыяе шырокаму разьвіцьцю [...] культуры як у горадзе, так і ў вёсцы.

Гэта лета нам трэба выкарыстаць [...] шырокага разьвіцьця масавых форм фізк[уль]турнай працы: масавыя выступленьні, экс[курс]ii, спаборніцтвы і г. д. Гэта ўнясе ш[...] ажыўляючых момантаў у працу гурткоў [...] культуры і паслужыць мэтодам популяр[ыза]цыі фізкультуры сярод працоўных. По[...] летам павінна быць выкарыстана ў м[...] прасоўваньня фізкультуры ў вёску: орга[нізa]цыя гурткоў у вёсцы, культывіраваньне г[...] няў сярод сялянскай моладзі і г. д.

З сьцен клюбаў уся праца будзе в[ыне]сена на сьвежую паветру, бязумоўна, [...] зьмест працы гурткоў улетку палепшыц[ца] тым самым цікавасьць да фізкультуры ў[...] міцца.

Усе гэтыя пытаньні патрабуюць, вяд[...] дасканалай прапрацоўкі і сваечасовай пад[рых]тоўкі ўсіх кіруючых фізкультураю орга[нізацый].

ЦК ЛКСМБ і ВСФКБ склікалі на 28-[...] кавіка г. г. усебеларускую нараду ко[мса]мольскіх працаўнікоў па фізкультуры, [...] гэтыя пытаньні павінны будуць мець [...] правільнае вырашэньне. Гэтым самым [...] забясьпечым правільнае разьвіцьцё фіз[куль]турнага руху у Беларусі на бліжэйшы [...] Нарада павінна вывучыць усе гэтыя [...] тычныя пытаньні фізкультурнай працы [...] лета.

Л. Леў.

Комсамолец у проціваганз[е]

У ячэйцы ТСА Авіяхіму моладзь набыва[е] вайсковыя веды.

Праца ячэек ТСА Авіяхіму ў вёсц[ы]

Агульная задача.

Першай задачай, якая стаіць перад ячэйкамі ТСА Авіяхіму, трэба лічыць прапагандыцкую працу. Неабходна павесьці шырокую кампанію па растлумачэньню сярод сялянства тых задач, якія ставіць перад сабою таварыства і неабходнасьці для сялянства ўдзельнічаць у справе абароны Саюзу. Гэтая праца можа быць праведзена ў выглядзе дакладаў на раённых зьездах і беспартыйных конфэрэнцыях, на агульных сходах той ці іншай вёскі, а таксама шляхам наладжваньня адкрытых сходаў ячэек ТСА Авіяхіму з шырокім ўдзелам сялян. Плян прапагандыцкай працы павінен быць строга прадуманы і ўзгоднены з мясцовай партыйнай і комсамольскай організацыяй. У выніку агітацыі і популярызацыі таварыства неабходна імкнуцца да ўцягненьня сялян у сябры ТСА Авіяхім.

Праца ваенных гурткоў

Праца ваенных гурткоў павінна [...] згрупавана пры дапрызыўных пункта[х] там дзе іх няма,—пры хатах-чыталь[нях]. Неабходна дабіцца праз органы снаб[жэньня] чыя хаты-чытальны пэрыодычнай літ[ара]турай выпіскі для ваенных гурткоў [...] дзённай газэты «Красноармейская Пра[вда]» орган Політкіраўніцтва Беларускай [...] сковай Акругі (Смаленск) і часопісі «К[рас]ноармеец» орган ПУР'у.

Да справы кіраўніцтва гурткамі н[еаб]ходна прыцягнуць комсклад запасу. Т[...] зьвязацца з акруговым саветам ТСА[Авія]хіму, адтуль атрымаць неабходныя п[...]заньні па пытаньням пабудовы прогр[ам] ваенных гурткоў. Асаблівую ўвагу неаб[ходна] на зьвярнуць на ваенізацыю ўсіх вы[...] даў спорту, а таксама, дзе ва ўм[...] вёскі будзе магчымым—на ажыўле[ньне] працы стралковых гурткоў.

Больш так ня будзе.

(Прапойск, Магілеўшчына).

Два гады як організавалася ў нас ячэйка Авіяхіму, але нешта праца яе ўвесь час марнела. Ня былоніводнага сходу, ні пасяджэньня, ні заняткаў. Бачачы, што так далей быць не магчыма, пачалі ўсе сябры ячэйкі думаць аб тым, як усё-ж такі наладзіць яе. Падкруцілі крыху кіраўнікоў, падагналі некаторых сяброў ячэйкі і праца ў апошнія часы пачала наладжвацца. Кіраўнікі сталі самымі актыўнымі таварышамі. За кароткі час ужо было праведзена 4 заняткі і некалькі збораў цяпер ужо ячэйка ТСА [Ави]ахім.

Пасьля дакладу і практычных за[нят]каў на зборах ячэйкі моладзь добра [...]ёмілася з значэньнем гэтага тавары[ства] і многія ўступілі ў ячэйку ТСА Авіях[іму].

Цяпер ужо налічваецца каля 85 [ча]лавек, у той час, як раней было [...]го 25.

Трэба спадзявацца, што праца ў [да]лейшым пойдзе належным тэмпам.

Молат[...]

Працай ячэйкі зацікавілі моладзь

(Гор. Лепель, Барысаўшчына)

На агульным сходзе нашай ячэйкі быў пастаўлены даклад аб значэньні ТСА Авіяхіму, пасьля чаго склалі організацыйнае бюро. Не адкладываючы ў доўгую скрынку яно ўзялося за працу.

Пасьля сходу адразу запісалася 12 чалавек, з якімі і распачалі працу. Ужо было праведзена некалькі заняткаў. Аднаго разу праводзіў гутарку ваенны таварыш, потым была наладжана стральба шрацінкай у цель.

Працай нашай ячэйкі зацікавіліся ня толькі комсамольцы. але і беспартыйная моладзь, гэта відаць нават з росту ячэ[йкі]. Ужо запісалася ў сябры ячэйкі 20 [ча]лавек.

Значную дапамогу працы нашай яч[эй]кі робяць вайсковыя комсамольцы. [...] прыходзяць да нас, праводзяць заня[ткі], гутаркі, наладжваюць стральбу і г[...]. Дрэнна тое, што заняткі праводзяцц[а] дзьве гадзіны дню з прычыны чаго н[еко]торыя сябры ячэйкі ня маюць магчымас[ьці] прысутнічаць.

М. Міцкевіч

У комсамоле 5-й роты.

Плывуць дні, бягуць без затрымкі, без канца.

Спачатку заняткі па спэцыяльнасьці, а потым заняткі гурткавыя і політвыхаваўчыя.

Валтузімся мы, маракі, як вавёрка ў коле, цэлы дзень. Грызём граніт навукі ўсё цьвярдзей, усе мацней.

... «Ванька, га Ванька, ты што робіш?

— Ды вось капіталы падводжу?!

— Якія капіталы?

— Ну пашоў, не перашкаджай!.. Політэкономію выконваю! Зразумеў!

— Ну, а я марынізм буду канчаць.

— Што??

— Ды марскую практыку, кажу, канчаць буду.

У 17 гадзін 30 хвілін адбой... «Мёртвая гадзіна»,—чырвонафлёцкі адпа[чы]нак.

Але комсамольцу-актывістаму адпачываць няма калі. Сёньня пасяджэньне [ак]тыву судна, заўтра камісія, і так [без] конца...

Стамліваюцца, але гэта нічога... К[ом]самольцы моцныя, вытрымаюць...

Ваенны марак **Іонаў**

Ці ўсё падрыхтавана?

Памятуй, што „ад кепскага семя будзе дрэннае племя“.

Разам з аграномічнымі сіламі

(Талочынскі р., Аршанская акруга)

Заўседы пры правядзеньні вясеньняй пасяўной кампаніі комсамольскія ячэйкі **не былі знаёмы з агульным плянам і напрамкам гэтай кампаніі, часта рабілі ня тое, што трэба, ня прымалі пад увагу мясцовыя магчымасьці, не дагаварваліся з аграномамі.**

У гэтым годзе гэтага не павінна быць. Ячэйкам трэба раней азнаёміцца з агульным плянам пасяўной кампаніі, што выпрацаван агравучасткам, і выходзячы з яго весьці ўсю працу.

Зараз праводзіцца ачыстка насеньня у Выська-Гарадзецкім, Ваўкаўіскім і Азярыцкім сельсавеце кампанія ідзе з посьпехам.

Ёсьць некаторыя весткі, што у гэтым годзе сяляне мала набываюць сельска-гаспадарчыя машыны. Комсамольскім ячэйкам трэба тут паказаць прыклад.

У вёсках: Друцк і Новы Сел[illegible] у гэтым годзе будзе праведзена землеўпарадкаваньне.

Райкомам трэба кожнай ячэйцы даць практычныя і конкрэтныя заданьні па правядзеньню ў вясеньняй пасяўной кампаніі.

Міхась.

Мы рыхтуемся

(Рудзенскі сельсавет, Сьмілавіцкі р.)

У мінулым годзе пачалі мы рыхтавацца да веснавой сяўбы тады, калі нашы сяляне вышлі з плугамі на поле.

Сёлета падлічыўшы ранейшыя памылкі, пачалі загадзя рыхтавацца. Насенная таварыства закупіла ўшо 1000 пудоў аўсу дзеля бяднейшых сялян.

Вызначана месца, дзе будуць працаваць сартыровачныя машыны.

На пленуме сельсавету, які нядаўна адбыўся, далі наказ камітэту сялянскай узаемадапамогі—у самы кароткі тэрмін сабраць леташнюю ссуду; разгарнуць шырокую кампанію за ачыстку збожжа.

Таксама сябрам сельсавету і упаўнаважаным КСУ даручана растлумачыць сялянам карысьць баранаваньня жыта вясною.

Агульны сход ячэйкі ЛКСМБ ухваліў: закласьці комсамольскі паказальны вучастак.

Сельсавет сумесна з вясковым актывам паставілі прад сабою задачу, каб ніводзін селянін ня сеяў не ачышчаным насеньнем.

Ул. Суніца.

На вечары пра сяўбу.

(Бадзяны, Старыцкі сельсавет, Случчына).

Бадзянская комсамольская ячэйка нарадзіла вечар, дзе быў пастаўлен даклад аб ачысцы і пратраўліваньні насеньня.

Пасьля гэтага комсамольцы-самастойныя гаспадары першымі ўзяліся ачышчаць насеньне. На іх глядзя—прынялася за працу і ўся вёска.

Комсамолец.

Што рабіць, каб і кепскі поплаў даў многа сена.

Наколькі палепшаны поплаў дае больш сена.

У межах Савецкай Беларусі маецца каля паўтара мільёна дзесяцін сенажаняў. З гэтага ліку залівных сёмая частка, або 214 тысяч 285 дзес., сухадольных 300 тысяч дзес. і каля аднаго мільёну дзесяцін балоцістых.

Ураджай іх: з дзесяціны залівных 142-170 пуд., сухадольных 87-90 пуд., балоцістых—41-50 пудоў. Калі гэтыя сенажаці палепшыць, то ураджай будзе: з дзесяціны залівных 450-600 пуд., сухадольных 200-250 пуд., балоцістых 450-500 пуд.

Якімі спосабамі паляпшаць паплавы?

Паляпшаць паплавы можна павярхоўным спосабам, калі зямля ня зусім збілася, не забалоцілася і карэнным спосабам, калі зямля зацьвярдзела, растуць горшыя травы і г. д.

У павярхоўным палепшаньні

перш за ўсё зьнімаецца ўсё тое, што не адносіцца да травастою: кусты, купіны, імхі, пні і г. д. Праца гэтая робіцца пасьля ўборкі сена.

Як вывясьці мох на поплаве?

Вясною, як толькі растане сьнег і зямля растане на 1—2 вяршкі, баранують поплаў. У гэты час ня гразнуць коні, лёгка выбараноўваецца мох. Вырваны мох складваецца па краёх вучастку у кучы і калі высахне—паліцца, а попел рассяваецца па поплаве.

Распрацоўка дзірвану

Калі з поплаву будзе зьнят мох, тады бяруцца за распрацоўку дзірвану. Праца гэтая робіцца тады, калі поплаў ужо даволі прасохне. Для распрацоўкі дзірвану ёсьць асабістыя паплаўныя бароны: «Ганкам, Моргана, Васі» і г. д., або талерачная барана «Гондале» ці звычайная пружынаўка. Калі дзірван будзе разбаранаван да чорнага, зараз-жа кладуць угнаеньне і прыкрываюць у адзін сьлед звычайнай бараною. Угнаеньне для паплавоў уносіцца фосфарнае і калійнае.

Угнаеньне паплавоў

Фосфарным угнаеньнем служыць «Тамашлак». Гэта шэры парашок, які трымае ў сабе 17—18 проц. фосфарнай кіслаты і ад 30 да 50 проц. вапны. Вельмі добры для паплавоў мокрых і для асушаных балот. На дзесяціну кладуць гэтага парашку ад 18 да 36 пудоў. Класьці яго лепш з восені. Гэта угнаеньне кладзецца на 4 гады. Калі тамашлаку няма, то яго замяняюць супэрфосфатам.

Супэрфосфат кладзецца на паплавох з глiністай, або суглiністай глебай. Класьці яго трэба вясною ад 11 да 18 пуд. на дзесяціну. Ён угноўвае поплаў на 2 гады.

Карысна і калійная соль. Яна лепш усяго на нізкіх паплавох і на асушаных балотах. На сухадольных мала прыгодна. На дзесяціну кладуць 10-12 пуд. Кладзецца вясною, угнойвае поплаў на 3-4 гады.

Пасеў травы на паплавох.

Пасьля таго, як будзе палажана ўгнаеньне, сеюць паплаўныя травы. Высяваць іх трэба за два разы. Першым высяваецца насеньне больш буйных: аўсяніца, ежа, лісі хвост, за другі дробныя: канюшына, цімафейка і г. д. Вось у якім ліку на дзесяціну яны высяваюцца:

Канюшына Півэцкая—12 ф., чырвоная 8 ф., белая—3 ф., цімафейка — 15 ф., корцэр бязосты 15 ф., аўсяніца лугавая—15 ф., лісхвост—10 ф., ежа— 10 ф., Рейгра французскі 10 ф.

Пасяўное насеньне ў першы раз забараноўваецца звычайнай бараной у адзін сьлед, а ў другі раз (канюшына, цімафейка і г. д.) не бараной, а толькі гладкім катком.

У гэтым годзе можна на поплаве пасьвіць жывёлы і зьнішчаць усякае зельле.

Г. Пятроўскі.

Літаратурны куток.

Юрка Лявонны.

Комунары.

(З поэмы).

... І было, як гавораць,—калісь-ці...
І не так, каб сказаць—даўно.
Завіхурыла жоўтае лісьце,
Расчынілась старое вакно...

Праняслося грымотнай навалай—
Толькі думак нарэшце—шмат...
У той год з Парыскіх падвалаў
Напаўнялась людзьмі турма.

Зачыняліся рабочых газэты,
Разьлівалася морам імжа.
У Жэрмэнскім квартале Лізэту
Пакахаў мэталісты Жан.

Калі рвуцца старога шыны—
Трымаць іх пагібель—нечага!
Жан убачыў яе ля машыны,
У швэйнай майстэрні, вечарам...

Для агнёвай, бунтоўнай моладзі
Усе старое балюча муліцца...
А ў той год, у сусьветным горадзе,
Пахмурнелі заставы на вуліцах...

І сказаў чорнакудрай Лізэце
У аўторак раніцай Жан:
«Я пайду у гарматным сьвеце
Нашых ворагаў з корню жаць»...

Навакол сутарэньне і стрэлы...
Варушыўся Парыж не на жарты,
Калі людзі з падвалаў прэлых
Узяліся змагацца ўпарта.

І Парыж як крывавая заля,
У тэатры, дзе сцэна—заставы...
Разышліся—ды і хутка—хвалі
Па здабытаму ў бою праву...

Увесь дзень трапыхаліся штандары
Пад аховай чырвоных атрадаў.
Толькі к ночы, з апошнім ударам,
Аўладалі заставаю гады.

... Марсэльеза прад сьмерцю прапета—
І ў крыві паружалы стан.
Сярод мёртвых красуня—Лі эт[illegible]
І начальнік заставы—Жан.

. . . .

Хай мінулае—цёмна і шэра.
І схавалася ў хма[illegible]ах рыжых—
Зараз дзень, калі цьвёрда верым
Пакаленьню Комун[illegible] Парыжа!..

М. Хведаровіч.

Песьня.

Ах, і чаго-ж разгуляліся хвалі
Боль палынова цячэ.
Сьняцца мне ціхія сонныя далі
Смага чарнявых вачэй.

Нізка схіліся вербы над рэчкаю,
Моляцца шумнай вадзе.
Неба ўстаўлена зорамі-сьвечкамі,
Бляск свой на рэчку кладзе.

Чутны мне блізкія гукі над доламі,
Дрэмлюць бярозы ў цішы.
Белыя, белыя, стройныя голыя,
Мкнуцца ў далёкую шыр.

Ціха плыву я ў даль сінявокую,
Зорныя ўспыркі ляцяць.

Еду я, еду, ў пуціну далёкую,
Выдзь разьвітайся хаця.

Чуеш, сычы над далінаю плачуць,
Рэха нясецца ў шыр.
Болей каханая мусіць ня ўбачу
Ціха... ня плач... ня дрыжы...

Бачыш ужо сонца праменьні разблытала,
Ну, дык бывай, што-ж маўчыш?
Будзіцца раньнем даліна забытая,
Моўкнуць начныя сычы.

Ціха плыву я ў даль сінявокую,
Зорныя пыркі ляцяць.
Еду я, еду, у пуціну далёкую,
Не забывай-жа хаця!

Пятро Глебка

Мы спаткаем вясну

Ноч туманная. Ціха і золка—
мусіць скора настане вясна.
Ці ты прыдзеш, мая комсамолка,
а ці будзеш адна?

Лепш прыдзі на дарогу ў поле,
лепш прыдзі—мы спаткаем вясну.
Штосьці сэрца трывожыць і коле,
а ці радасьць, ці можа сум?

Скуль-жа сум, калі радасьць на вуснах
і ўсьмешка на сініх вачах?
Струны звонкія плачуць на гусьлях
пра нядолю і долю дзяўчат.

Веру я маладосьці і шчасьцю:
ты ня будзеш, дзяўчынка, тужыць;
Нам ня згінуць, нам не прапасьці,
нам ня ведаць гаркоты, імжы..

Не заломіш у роспачы рукі
і сама пабудуеш лёс...
Дык чаму-ж і балючасьць і скруха
ў зацьвітаньні белявых бяроз.

Значыць зноў заплята свае косы
чорна-сінія белаю стужкаю.
На туманы, на золкія росы
кінь тугу—няхай ветры гушкаюць.

Ты-ж казала калісьці ўвечар,
што ня будзе ў жыцьці перагас,
а цяпер долу хіляцца плечы,
ня выходзіш вясны сустракаць.

Выйдзі ты на дарогу у поле,
паразьвей у туманах сум—
і ня будзе самоты, ні болю—
мы спаткаем вясну.

М'х. Багунец.

*

Ці травеньскай ноччу,
Ці сьнежаньскім днём,
Ці ў шоўках травы ці ў мяцелях,—
Бывае, што думкі апаляць агнём,
Жалобаю сэрца засьцеляць...
І сумна і жаласна
Стане тады
Надзеяў мінулых, жаданьняў;
Ляцяць у нябыцьце
За гадамі гады
І людзі зьнікаюць, як здані...
Сягоньня жывыя,
Назаўтра—у труне,—
Надзеі-лісты ападаюць,
І сумныя песьні

Мінулай вясьне
Узімку мяцелі сьпяваюць...
На трупах-магілах
Мінулых байцоў
Красуюць юнацтва надзеі,
А потым—завянуць
Бяз стогнаў, бяз слоў,
Над імі завыюць завеі...
Сьляды пакаленьняў
Астануцца жыць,
Іх справа ня згіне ніколі,
Ніякім віхурам
Сьлядоў тых ня змыць,
Ня зьнішчыць імкненьняў да Волі...

Зьмест папярэдняга.

1920 г. Польскія жаўнеры зьдзекуюцца над беларускім сялянствам. Спыніўшыся ў Целяшоўцы жаўнеры-абозьнікі на вечарынцы гвалцяць дзяўчат. Згвалцілі і Антосю. Не сьцярпеўшы зьдзекаў, Антося кідаецца у вір... А навакол—цёмны лес. У лесе партызанскі атрад Рыгора Галоты. У атрад ідуць дванаццаць новых. Павінен іх прав[illegible]сьці Сымон — мельнікаў сын, у яго-ж і зброя. Млын за мастом. На мосьце польская варта. Стары партызан Мікіта бярэцца „зьняць“.

Ч[illegible]стка ге[illegible]ш[illegible]я*)

II.

— Чаму-ж мне ня [illegible]ець...
— Ча-аму-ж ня гуд[illegible]ець..
... Сучка на лаўцы
— У цымбалы б'е...

Дапелася разгульная песьня. Яська здагадаўся пра плян Мікіты. Вылаўз з дагчыны на насып ля мосту, схаваўся у кустох. А Мікіта—ідзе па мосьце, рукамі размахівае, валяецца, лаецца і усё пяе...

Маладзік выплыў з-за хмар. Белая сьвітка Мікітава бы здань накіроўваецца да жаўнера. Зноў спатыкнуўся Мікіта, паваліўся вобзем, ускарабкаўся на чэцьвярні... узяўся рукою за пярыла... І новая п'яніцкая песьня...

Мікіта валяецца... Вось яго цень упаў на жаўнера... Жаўнер як відаць датаго замарыўся, што выкрунтасы Мікітавы яму ня былі відны і пячутны.. З неспадзеўкі ён выпусьціў у рэчку з рук вуду... І спрытна абярнуўся:

— Стой, хто ты есть?—данёсься да Яся ні то крык, ні то запытаньне перапуджанага жаўнера.

— Я... с-вой!..—адказаў Мікіта, дахаты... ад кума іду... з хрысьцін... а ты хто... ізноў паваліўся...

— О, хаме!—пачаў рагатаць жаўнер.— Пшэнудзіл тылько... Ах вэндка... вэндка— успомніўшы раптам пра вуду, жаўнер пачаў углядацца у сталёва-шэры струмень рэчкі, не зьвярнуўшы больш увагі на п'янага «кума».

Момант... З «п'янага» Мікіты, прачнуўся адважны партызан!

— Раз!—штых у жаўнеравай сьпіне...

— Два!—за ногі і праз пярыла з маста ў ваду... Жаўнер не пасьпеў апомніцца—бо толькі момант, адзін момант...

Хмары паўзьлі ўздоўж лесу, маладзік то выплываў з-за іх ласкочучы абшары шэрай зямлі, то хаваўся паза імі і на зямлі станавілася сумна, жудасна: лес чарнеў, станавіўся зьлітай сьцяною, рэчка станавілася чорнай вужакай з сталёва-сінім адлівам...

Мікіта махнуў рукою—паклікаў да сябе Яся.

— Спраторыў... Адным менш... а добра абышлося?..

Яська неадказаў Мікіту ні слова, у разважаньні аб здольнасьці Мікіты уступаць не прыходзілася, бо трэба было лавіць момант, дзейнічаць... Спазьніліся яны на мосьце пяць дзесяць хвілін—раптам можа прысьці польскі развод на зьмену таго жаўнера, якога упраторыў Мікіта...

За мастом, тут-жа побач, стаяў млын, а каля яго і мельнікавая хата. Нізкарослая з струхнеўшым ад старасьці саламяным дахам, яна пільна ўглядалася саймі вачмі—вокнамі проста на гасьцінец. У хаце было цёмна ня было вагню. Мікіта шпаркім крокам падыбаў пад вакно. Стукнуў разы са тры... Хата маўчала—ні хто не адказваў... А Яська з наганам у руцэ ўглядаўся у далячынь...

Вада стрыманая застаўкам і пенілася, вырывалася ў прасторы, сочучыся праз шчыліны. Кола стаяла на адным месцы—маўчала. Млын ужо даўно як не працаваў...

Мікіта падышоў да другога вакна і яшчэ ямчэй пачаў барабаніць у шыбу...

З-за саламянае маты пачуўся жаночы голас:

— Хто там?

— Мне Сымона? прыткнуўшыся ротам да шкла запытаўся Мікіта...

— У млыне... пачулася, і голас змоўк.

Мікіту больш ўжо ня было чаго пытацца.

Пашлі да млыну. На дзьвярох замку ня было. Мівола узяўся за клямку. Запёрта, было на запору з сярэдзіны. Мікіта стукнуў кулаком па дзьвярох. Адразу пачуўся шорах, дзьверы прыадчыніліся.

— Хто?

— Свае...

Сымон упусьціў сваіх у млын, бо чакаў, і старанна замкнуўшы зноў дзьверы па запору, шаргануў запалку, запаліў маленькую газьнічку і свае ў траёх палезьлі на вышкі. Сымон, ня робячы шуму, выняў з пад млынавай страхі два скруткі. У іх былі завязаны вінтоўкі, абрэзы, наганы, сабраныя ім у сваіх сялян для партызанаў...

Млын маўчаў...Толькі агонь ад газьнічкі пыхцеў асьвятляючы то адзін кут, то жорны, то другі кут млыну. Завозу ўжо даўным-даўно як ня было, таму і засекі былі пустыя...

... Сымон паціху адчыніў дзьверы, адзеў сьвітку, і ўтраёх крануліся. Сымон уперадзе з абрэзам, Яська з Мікітам са скруткамі з заду... І як толькі яны зьніклі ў лазьняку перашоўшы мост, пачулі каманду польскага развадзячага... Чутна была лаянка па адрасу жаўнера, які цяпер па Мікітавай волі, волі партызана адплыў дзесь далёка, далёка, альбо пашоў на дно тут-ж каля мосту.

Далі шагу, і неўзабаве былі ўжо разам з чакаўшымі партызанамі.

А там, на мосьце, вахмістрава лаянка перашла ў трывогу.

— Варта зьнікла...

На вёсцы пачалі брахаць сабакі Ішлі шпаркімі крокамі да Рыгоравага логава. Сымон ужо прызвычаіўся, ведаў, няпрыкметную для вока пастаронняга чалавека, сьцежку ў логава.

Трынаццаць малайцоў ішлі на злучэньне, ішлі на падмогу, ішлі на ратунак роднае вёскі, роднага краю...

Ішлі зьмейкай. Вілася сьцяжынка, вілася і зьмейка ўтвораная з трынаццаці малайцоў...

(Працяг у чарговай літстаронцы).

*) Гл. № 28, 32.

Саюзныя навіны

Пленум Менакругкому ЛКСМБ

У сярэдніх лічбах красавіка склікаецца пленум Менскага АК ЛКСМБ з наступнай абвесткай дню: 1) Аб пастановах 5-й ўсесаюзнай конфэрэнцыі УЛКСМ; 2) вынікі ўдзелу організацыі ў перавыбарах сельсаветаў і далейшая праца ў саветах; 3) аб формах конкрэтнага кіраўніцтва; 4) праца сярод парабкоў на лета; 5) аб летняй культурна-масавай працы; 6) бягучыя справы.

* * *

За дзень да пленуму Менскім АК ЛКСМБ будзе склікана нарада сакратароў райкомаў з наступнай абвесткай дню: 1) Аб узросьце акруговай організацыі ЛКСМБ; 2) аб узросьце піонэрорганізацыі; 3) аб раённых конфэрэнцыях сялянскай і батрацкай моладзі і дзяўчат; 4) аб невыкананьні дырэктыў АК райкомамі; 5) аб пасяўной кампаніі.

Перавыбары бюро ячэек

Менскім АК ЛКСМБ тэрмін перавыбараў бюро ячэек устаноўлен з 25-га сакавіка па 15-е красавіка г-г.

Пры перавыбарнай кампаніі АК звароч-вае ўвагу організацыі на пытаньні: а) удзелу ячэек у гаспадарчай і грамадзкай працы, як у горадзе, так і ў вёсцы; б) пастаноўкі культурна-масавай працы; в) правядзеньня нацполітыкі і ўдзелу ў культурным будаўніцтве; г) уяўленьня і практычнага правядзеньня ў жыцьцё пастаноў пленуму ЦК УЛКСМ аб конкрэтным кіраўніцтве; д) пастаноўкі піонэрскай працы.

Конфэрэнцыя моладзі чыгункі

На 10 красавіка Менскі АК ЛКСМБ разам з бюро ЦК саюзу чыгуначнікаў склікае конфэрэнцыю моладзі.

На конфэрэнцыі будуць заслуханы даклады прадстаўніка моладзі ў учпрофсож Заходняй чыгункі, загадчыка МІНВ МББ чыгункі і аб летняй экономпрацы сярод рабочай моладзі.

Організуюцца коопэрацыйныя курсы.

Згодна пастанове Менскага АК ЛКСМБ у Менску організуюцца коопэрацыйныя курсы, якія ахопяць комсамольцаў - упаўнаважаных ЦРК і комсамольцаў сяброў-крамных камісій.

Дзе будзем праводзіць летнія вечары...

Менскі АК ЛКСМБ пастанавіў пакінуць для летняга адпачынку моладзі сад імя КІМ.

Побач з гэтым АК будзе прасіць ЦСПСБ аб водпуску раз у тыдзень у саду „Профінтэрн“ дзеля масавых мерапрыёмстваў для моладзі.

Радыё-хроніка.

○ Менская шырока-вяшчальная радыё-станцыя імя Саўнаркому БССР за апошні час наладзіла перадачу „саўпартшколы па радыё“. Апошняя выходзіць рэгулярна некалькі разоў у тыдзень пры ўдзеле т.т. Усьпенскага, Сянькевіча, Сэрбанта і г. д.

○ Радыё-станцыя атрымала весткі з-за мяжы, што ўсе перадаваемыя ёй матар'ялы-концэрты, лекцыі ды інш. вельмі добра чутны ў Латвіі і Заходняй Беларусі.

Вучні нашых профтэхшкол.

Выдаўна Галоўпрофасьветы падвёў вынікі прыёму ў профтэхшколы ў 1926-27 годзе.

У гэтым годзе ў параўнаньні з мінулым паменшыўся лік профтэхшкольцаў—дзяцей рабочых на 6,7 проц. Павялічыўся лік профшкольцаў-дзяцей сялян на 14,7 проц.

У адносінах да агульнага ліку вучняў профтэхшкол колькасьць сяброў КСМ складае —34 проц., піонэраў—15 проц.

У тры радкі

○ За мінулы год вясковыя кіно-перасоўкі Беларусі правилі **2918 сэансаў**.

○ **На грамадзкія работы** ў БССР селета адпушчана 980.000 руб.

○ **1217 чалавек навучаюцца** ў школах сялянскай моладзі Беларусі.

○ 20 бяспрытульных **накіраваны нядаўна на працу** Менскім Акрана.

○ Закончыўся **ўсебеларускі зьезд працаўнікоў сувязі.**

Хто запаляе экран...

Некалькі дзён працаваў усебеларускі зьезд кіно-мэханікаў. Зьезд падагуліў вынікі дзейнасьці кіно-перасовак на вёсцы за мінулы час.

Вынесен шэраг пастаноў па пытаньням упарадкаваньня кіно - справы на вёсцы.

На зьезьдзе выявілася, што справе кінофікацыі вёскі часта шкодзіць няўважлівыя адносіны з боку мясцовых органаў і нават культасьветных устаноў, райвыканкомаў, сельсаветаў, нардомаў і інш.

Зьезд лічыць, што ў вялікіх вёсках і мястэчках павінны абавязкова наладжвацца платныя сэансы з мэтай забясьпячэньня перасовак неабходнымі сродкамі.

Часта здараюцца выпадкі затрымкі ў раёне якой небудзь карціны з тае прычыны што Белдзяржкіно не заўсёды своечасова высылае новыя.

Гэтую справу належыць урэгуляваць і забясьпечыць перасоўкі своечасовай дасылкай новых фільмаў, запасных частак апаратуры і г. д.

Пасьля зьезду кіно-мэханікі з новым над'емам бяруцца за працу.

За зьніжаную цану і галаву на плячох

Наша няўменьне працаваць—крыніца накладных выдаткаў

Накладныя выдаткі--крыніца высокіх цэн.

Як навука падвяла Шклотрэст.

Бой пад... Івана-Вазьнясенскам.

Дасканалыя навукі ўжо параўнальна даўно выкрылі подлую і падкопную сутнасьць шкла—хрупкасьць. Ты да яго—з самымі нявіннымі намерамі, а яно — дзінь — і палягло асколкамі... Надзвычайна дэлікатная рэч! Але гэтага мала. Навука пашла далей і з дасканаласьцю даказала яшчэ адну дзіўную рэч: аказваецца, што тонкае шкло хрупчэй за тоўстае... Гэта-ж... вельмі і вельмі... Аб гэтым нельга было навуцы маўчаць! Аб гэтым трэба было ёй, навуцы, адразу-ж напісаць „отношение“ у Белшклотрэст і тады, мабыць, Івана-Вазьнясенскі райсаюз атрымаў-бы замест асколкаў цэлыя і непарушаныя лямпавыя шклы.

Але навука падвяла! і вось што атрымалася:

Белшклотрэст загадаў свайму заводу „Ноўка“ адгрузіць у Івана-Вазьнясенск адзін вагон лямпавага шкла, таго самага, якія асабліва любяць біцца. Ад заводу да чыгуначнай станцыі 35 вёрст чыста беларускай разухабістай дарогі. Сьцёклы пасьпяшылі выкарыстаць гэтае становішча і да таго пабіліся, што пры пагрузцы іх у вагоны ў скрынках быў чуцен звон асколкаў. Чыгуначнікі — народ бюрократычны —гэтыя абставіны, чутнасьць бою, адзначылі ў сваіх актах і гэтым самым зьнялі з сябе адказнасьць за далейшы бой у пуці...

І бой быў... „Было дело под Полтавой“... Івана-Вазьнясенскі райсоюз па атрыманьню—калі ня лямпавага, дык ува ўсякім выпадку—шкла, саставіў акт. Згодна апошняму ўва ўсіх скрынках чуцен быў звон асколкаў, у некалькіх скрынках бой дасягаў 25 проц. А ў агульным у дарозе было пабіта 15 проц. усяго шкла.

Упаўне ясна, што райсаюз патрабаваў самую законную рэч. Ён захацеў, каб гэтыя пабітыя 15 проц. Шклотрэст узяў-бы на свой кошт. Шклотрэст-жа даволі недалікатна адказаўся ад гэтага „гонару“. Папершае, бачыце, „нармальна“ палагаецца біць 5 проц. шкла; падругоэ — райсоюз ня ўмее абхадзіцца са шклом, а патрэцяе—Шклотрэст проста ня хоча плаціць... Калі кожны будзе вымагаць за пабітае шкло—дык кожнаму прыдзецца даць па 10-15 проц.

І пачалася дыплёматычная перапіска. Умяшалі ў гэтую справу і Цэнтрасаюз і Наркамгандаль, і РСІ.

Камусьці штосьці незразумела.

Хтосьці ня хоча ўразумець ясьнейшую рэч.

Раз завод адстаіць ад станцыі на 35 вёрст раз дарога дрэнная, дык упакоўка шкла павінна быць бездакорнай.

А Белшклотрэст дастаткова аўтарытэтныя ўстановы абвінавачваюць у дрэннай упакоўцы. Белшклотрэст апраўдваецца тым, што яго тара адказвае стандартным узорам... Ня будзем з гэтым спрачацца. Напомнім Белшклотрэсту аб тым, што гэографічнае распалажэньне заводу „Ноўка“ не адказвае „другім стандартам“.

Зусім ясна—калі ад заводу да станцыі 35 вёрст, дык з прычыны выключных умоў трэба, каб упакоўка такога заводу была вышэй стандартных узораў...

Толькі ў гэтым выпадку Белшклотрэсту ня будуць кідаць у твар такіх—па нашаму ўпаўне заслужаных—пагроз, як адмаўленьне ў далейшым прымаць тавар, вырабляемы на яго заводах.

Гр.

Куртка.

— Куртка... Звычайная скураная куртка аднальковай якасьці і аднолькавага матар'ялу. А як неаднолькавы цэны на яе!

Магазын МЦРК—швейнае аддзяленьне.

— Колькі каштуе ў вас гэтая рэч—пытаюся ў прадаўца, паказваючы на куртку...

— 36 руб.

— 36?

— А што дорага? Ідзеце ў працколектыў швейнікаў; там у вас за гэтую самую рэч скуру злупяць!

Каб праверыць такую „лестную“ рэкомэндацыю, накіраваўся я ў працколектыў швэйнікаў.

І што-ж? Уявеце сябе, што прадавец ЦРК мяне не ашукаў! Там за гэткую самую куртку, якую я бачыў у МЦРК, з спакойным сумленьнем запрасілі 40 руб.

Заставалася яшчэ наведацца ў прыватную адзежную краму, што я і зрабіў.

— Вам што? Куртку? Калі ласка, вось, выбірайце самі, якая спадабаецца—так сустрэлі мяне.

Праўда, спачатку запрасілі 38 руб., але пачуўшы, што я крыху ведаю цэны, ўступілі за 36.

— Вам патрэбна сьвітка пацанней? Зайдзеце ў працколектыў швэйнікаў, што насуп-роць нас і заплаціце за яе 40 руб. замест нашых 36.

Хмара.

Скачуць цэны, скачуць мілыя...

І што гэта робіцца з цэнамі?.. Сёньня адны, а заўтра другія. Праўда н большасьць тавараў цэны зьніжаюцца але бывае, як кажуць, і наадварот.

Учора купляў сшытак у МЦРК—3 к заплаціў. Сёньня купляў такія-ж сшыт у магазыне ДВБ і заплаціў па 3 з пол. к

Хэмічны аловак фірмы „Гартмута“ у паштовым кіёску „**Кніга—Вёсцы** 3 дні таму назад каштаваў 15 кап. Сёньня гэты-ж аловак каштуе 22 кап. Што гэта,—таксама зьніжэньне?

400 грам бэнзыны каштуе: у МЦРК—12 кап., у „Беларускім ларку“ 13 к. у прыватнага гандляра—15—16 кап.

І што гэта з цэнамі робіцца?

Я. Шур.

„Не пасьпелі“...

Падкрэсьліваць вялікае значэньне прэйс курантаў у сучасны момант зьяўляецца лішнім. Усім вядома, **што прэйс-куранты неабходны і павінны вісець у кожнай краме на відным месцы.**

Гэтага ня ўцяміла яшчэ **адміністрацыя ўнівэрсальнага магазыну МЦРК № 17 па Ленінскай вуліцы.**

Зайшоў я туды 23-га сакавіка.

І вось у такім буйным магазыне, дзе маецца нават аўтоматычныя шчотчыкі, паказваючыя колькі грошай вы заплацілі за той ці іншы тавар, **адсутнічае такая простая рэч, як прэйс-курант.**

На мае запытаньне, чаму няма прэйс-куранту, нейкі мітусячыйся ўзад і ўперад чалавек, як відаць прыкашчык, кідае на хаду фразу:

— Стары прэйс-курант зьнялі, а новы не пасьпелі вывесіць“...

І чулася паміж словамі:

— „На якое ліха прэйс-курант! Спажывец і так натрапіць“...

З—эр.

За вухам--аловак, у руцэ--тавар...

Аб вялікай кампаніі і маленькіх работніках

Што нам расказалі загадчыкі магазынамі МЦРК.

Нам важна праверыць работу Менцэрабкопу. Таму, што на розьнічным рынку ён, Менцэрабкоп, дырыжыруе... Ён зацягвае, а уся дробная гандлевая братва падцягвае.

Аб кілё і грамах.

Возьмемся за магазыны МЦРК

Іх многа, іх некалькі дзясяткаў.

Загадчыкі магазынамі ўсе ў адзін голас гавораць:

— **Зьніжэньне цэн праведзена... Зьніжэньне цэн праводзіцца...**

Зьніжэньне пакуль не дакранулася мыла, віна, папірос, каўбасы, сушаных фруктаў... Гэта ніхто не захоўвае.

Але ёсьць рэчы, што захоўваюцца пад супакойваючымі сказамі. Справа краналецца тых тавараў, якія спажывец бярэ дробнымі дозамі. Калі кілё такога тавару падзешавела на 2-3 кап., то на 100-150 грамах гэта не адчуваецца. **Пачка цыкорыю каштавала і каштуе 7 кап., у той час, як кілё цыкорыю падзешавела.**

Звароты ў выніку зьніжэньня цэн павялічыліся.

Далёкія сялёдкі і блізкае начыньне...

Загадчыкі магазынамі не ўпаўне ахвотна пушчаюцца ў крытыку работы праўленьня МЦРК—усё-ж удаецца ў іх выцягнуць шмат цікавага. І галоўнае, гэта—аб падборы тавараў у магазынах, аб асортымэнце. Тут ня ўсе ладна.

«Крама № 16 супакойвае, што з асортымэнтам нічога абстаіць», але... **няма Астраханьскіх сялёдак** (а цяпер-жа сэзон!)

У краме № 40 **няма сэзоннай галантэрэі**... І можаце быць упэўнены: на прыватным рынку яе колькі ўгодна...

Зусім нядобрыя рэчы паведамляе магазын № 25.

Магазын літаральна загружан няходкім таварам, які займае месца і ня карыстаецца ніякім патрабаваньнем. Чаму так вышла? Аказваецца, што на некаторыя тавары, у тым ліку і на эмаліраванае пачыньне пры пакупцы іх з заводу буйнымі партыямі да гэтага часу захован **самы сапраўдны прымушаны асортымэнт** Цэрабкопу ўсучваюць няходкую заваль і ён загружае ёй свае магазыны... Спажывец гэтага тавару ў рукі ня хоча браць. А прыватны рынак вельмі добра ведае аб коопэратыўным асортымэнце і як раз тое, што адсутнічае у коопэрацыі —у яго заўсёды маецца...

Каб закончыць з пытаньнем аб асортымэнце, паслухаем, што піша т. Л. у № 15 (44) насьценгазэты МЦРК «Голас коопэратара»:

Калі адміністрацыі гавораць, што няма сэзоннага тавару,—яна гэта адзначае ў сябе ў кніжцы і прыкашчык ужо ўпэўнен у тым, што будуць прыняты належныя крокі і тавар (не замежны, а такі, які можна лёгка дабыць) будзе прысланы ў магазын. Чакаеш тыдзень, два, месяц; сэзон **канчаецца, а тавару няма**

Ні аднэй пары мягкіх валёнкаў ня было ў магазынах тады, калі было на іх вялізарнае запатрабаваньне. А трэба было толькі зьезьдзіць у мястэчка **Дукоры** і купіць іх. **З гэтымі валенкамі можна было-б прадаць не адну сотню пар галош, якія ў нас, напэўна, так і застануцца непрададзенымі...**

А прыватнік спакойна ўзьвінчваў цэны на буркі і валенкі...

Турэцкі вяльможа і яго жонка

Вось якія факты. Але дзе-ж шукаць растлумачэньня гэтаму? Відавочна ўсё пытаньне ў тым, што праўленьне МЦРК прывыкла глядзець на сваіх заг. магазынамі і прыкашчыкаў, як той вядомы турэцкі вяльможа на сваю жонку... Калі яму патрэбна была якая небудзь рада, ён уважліва выслухваў думку жонкі і рабіў якраз наадварот. Трэба думаць, што гэты вяльможа асаблівага даверра да сваёй жонкі ня меў. Праўленьне МЦРК таксама, мабыць, ня лічыць для сябе абавязковым прыслухоўвацца к думкам сваіх нізавых працаўнікоў. Апошні ня ведае, напрыклад, калькуляцыю тавараў, іх сабекошту...

— Калькуляцыі мы пакуль што ня ведаем—гаворыць заг. крамай № 16—гэта... комэрцыйная таемніца—дадае ён з горкай і гіранічнай ухмылкай.

Сапраўды сьмешна! Якраз заг. магазынамі, якраз тыя, хто добра ведаюць рынак—пазбаўлены магчымасьці прымаць удзел у опэрацыйнай дзейнасьці праўленьня МЦРК...

— Загадчыка ня пытаюць—скардзіцца заг. крамай № 40—хаця-б раз у месяц склікалі і гаварылі з імі...

Ўпаўне, па нашаму, грунтоўная скарга, бо калі-б загадчыкі магазынамі мелі-б магчымасьць актыўна ўдзельнічаць у працы праўленьня МЦРК—дык магазыны ня былі-б загружаны няходкай заваль лю. Гэта умоўна.

На чарзе барацьба з чаргамі

Яшчэ адно пытаньне—барацьба з чаргамі. Ў які-б магазын ЦРК вы-б не ўвашлі—усюды ўбачыце натоўп каля прылаўка. Гэта адталквае пакупацеля ад магазына таму, што недарэчна траціць дзеля 100 грам масла паўгадзіны часу... Чаргі—гэта вялізарнае зло. Як змагацца з чаргамі?

Тут усе загадчыкі магазынамі гавораць адно: **трэба пашырыць сетку магазынаў. Трэба адчыніць кіоскі, буды у вялікай колькасьці; няхай у гэтых будах прадаюць усяго некалькі сартоў самых ходкіх тавараў.**

Для барацьбы з чаргамі прапануюць увесьці метод папярэдняй пакоўкі тавараў.

Усе скардзяцца на адсутнічаньне кваліфікацыі ў прыкашчыкаў.

Акрамя гэтага, ў штатах Цэрабкопу маюцца відавочна і «паршывыя оўцы».

Тав. Ш. піша ў насьценнай газэце.

«—У той час, як неабходныя спажыўцу тавары маюцца ў нас у абмяжаванай колькасьці, развычанай выключна на пайшчыках (мука пшанічная «Звезда», вотрубі) былі выпадкі, калі гэтую муку цэлымі мяшкамі адпушчалі прыватніку. Я гавару аб апошнім учынку тав... (прозьвішча гэтага тав. выскаблена нажом з насьценгазэты)...

Мы пытаемся ў Менцэрабкопа:

—Што прадпрынята ў адносінах спэкулянта, папаўшага ў штат МЦРК?

Далей. Ці разварушыў Менцэрабкоп сваю коопэрацыйную грамадзкасьць?

Мы бярэм на сябе поўную адказнасьць за свае словы. І мы гаворым:—крамныя камісіі амаль што не працуюць. Ува ўсякім выпадку тэмп іх працы не адпавядае важнасьці кампаніі па зьніжэньню цэн...

І ў заключэньне—тое, аб чым гавораць ўсе.

—Трэба утаніць апарат Менцэрабкопу. Трэба зрабіць яго гнуткім. Трэба скараціць гандлёвыя і накладныя выдаткі...

Трэба! Неабходна!

Гр.

У Віцебскай комсамоліі.

(Ад нашага спэцкора).

Гарманісты Гарадокскага раёну.

Гарадоцкім райкомам ЛКСМБ Віцебс акругі праведзен конкурс на лепш вясковага музыканта. Усяго у конку прыняла ўдзел 22 гарманістых, 3 ц балістых і 4 балабаечнікі. Першую п мію—плуг атрымаў селянін-гармані

9-годні гарманіст Гапылёў.

ЭП. Конкурс выявіў скуднасць рэ уару вясковых музыкантаў, якія акр вальсу» і «тустэпу» бадай нічога ведаюць.

Да правядзеньня такіх конкур ыхтуюца і астатнія райкомы ЛК Віц. акругі.

Паміж іншым, актыўны ўдзел у курсу прымаў 9-цігодні вясковы хла **апылёў**. Грае ён з 5-ці год і ў ялікімі музычнымі здольнасьцямі.

„Дом комсамолу“

Акругком ЛКСМБ зараз рэорганізо Віцебскі цэнтральны комсамольскі імя Карла Лібкнэхта у «**Дом комсам** па тыпу Маскоўскага «Дому Комсамо У гэтым доме будзе абсталяван ас габінэт актыву.

У тэатр!

Віцебскі АК ЛКСМБ праводзіць п колектыўных наведваньняў ячэйкам юнсэкцыямі 2 Белдзяржтэатру у Віцеб Першае такое наведваньне адбылося сакавіка. Комсамольскі Віцебск гля лепшую пастаноўку сэзону «Сон у нюю ноч».

Суд над комсамолкай,

якая ня прымае ўдзел у грамад працы, праводзіць гэтымі днямі комсам ская ячэйка Віцебскай акулярнай фа кі. У правядзеньні суду прымаюць працаўнікі АК і РК ЛКСМБ, а так буйныя ячэйкі 2 раёну гор. Віцебску

Адказы чытача

Католікаву Е. (№ 860): Пытаньне аб нізацыі піонэратраду трэба ўзгадніць з м вай комсамольскай ячэйкай і з Райбюро

Суку (№ 861). Піонэрскія павадыр працу грошы не атрымоўваюць, а праца парадку выкананьня комсамольскай наг

Подольцу (№ 862). Батракі прымаюц ВКП (б) па другой групе першай катэг Пры паступленьні неабходна мець 2 рэк дацыі сяброў партыі з двохгадовым пар жам.

Х. № (863). Акрамя Белпэдтэхніку Менску яшчэ існуюць настаўніцкія курсы

Вучню (№ 864). Мастацкі тэхнікум ў гор. Віцебску. Прыём туды пачнецца чатку навучальнага года.

Г. Б. (№ 865). Па пытаньню аб орга цыі і пабудове школы трэба зьвярнуцца ў АНА.

Ляйчынскаму (№ 863). Трэба прыс ваць сходы ячэек да такога часу, каб усе самольцы маглі-б іх наведваць. З другога комсамолец-паштар аб якім ты пішаш, та павінен якім небудзь чынам прыстасавацц час да сходу ячэйкі.

Маркову (№ 867). Пытаньне аб орг цыі ячэйкі ў Вашай вёсцы трэба паставі пасяджэньні Райкому.

Канчаткова пытаньне можа быць выра Акругкомам.

К. (№ 868). Калі сакратар ячэйкі з небудзь прычыны ня можа рабіць справа на сходзе, ён можа гэта даручыць адн сяброў бюро.

Маладым турысть

Кожны малады турыст павінен слаць аб сабе ў рэдакцыю насту весткі: 1) фамілія, імя і па бацьку колькі год; 3) социяльнае станові 4) партыйнасьць; 5) якія месцы ведаеш; 6) якія вандраваньні ўжо зр 7) што маеш на мэце прадпрыняць адрас.

Турысцкія гурткі дасылаюць у р цыю сьпісы сваіх сяброў

Весткі дасылаюць па адрасу: М Комсамольская 25, «Чырвоная Зь «Турызм».

Адказныя рэдактары: А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Гал... 4449 2 Дзяржрукарня БДВ.